

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 3. Quibus aliis modis Jus Patronatus possit alienari?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

apud Barbosam citatum à n. 16. & à n. 25. ubi late pro utraque parte discutit, an familia appellatione veniat scemina nupta ad fideicommissum quod Testator voluit remanere in familia.

Deinde ut magis pateat quousque extendatur familia significatio: si ponatur à testatore conditio, ut hæres, vel Legatarius ineat matrimonium cum aliqua de familia, intelligi debet de persona, quæ sit in gradu permisso à Jure Canonico, juxta Sanchez de matr. l. 1. D. 33. n. 9. Deinde familia nomine in testamento, quando plures sunt familiae ejusdem cognominis, venit illa tantum, de qua natus est ipse testator, ut docet Menochius conf. 233. à n. 16.

3163 Præter hæc not. familia appellatione in prohibitione alienationis, non contineri extantes ultra quantum gradum, nisi facta sit prohibitio per verba præcisã, & universalia: puta, si testator dicat quod vult bona sua perpetuò apud suos, seu in sua familia remanere: quia tunc venient sine termino, ut tenet Steph. Marchin, concl. 228 p. 9. Familia sua appellatione in testamento veniunt descendentes à testatore, ut tradit Menoch. conf. 1177. à n. 5. & 7. subdit, quod testator vocans familiam, ut in ea bona conferentur, intelligitur solum vocasse suam, & n. 10. dicit, quod familia sua recte, vel transversali relicto, censetur de transversaliibus inter se, à testatore tamen descendentibus.

3164 Quæstio est 4. an Jus Patronatus hæreditariâ successione transeat ad Monasterium? B. posse accessoriè, si à Patrono instituat hæres universitatis bonorum, cui annexum est; vel, si in Monasterio bonorum capaci profiteatur, quia per talem ingressum omnia ipsius bona, de quibus ante non disposuit, transeunt ad Monasterium, ut aliàs dixi in tr. Theol. de Jure, & Just. & docet Ascanius Tambur. de jure Abbat. tom. 3. D. 9. q. 28. à n. 1. si autem illud habuit solum jure sanguinis, penes Monasterium manet, dum professus vivit; & post ejus mortem, transit ad hæredes consanguineos.

Tom. 111.

S. 3.
Quibus aliis modis Jus Patronatus possit alienari?

PRIMA quæstio est, an Patronatus per donationem possit ad alios transire? de hoc agitur 1. in c. illud s. h. r. ubi dicitur: illud prætereundum non est, quod, si laicus, Episcopo inconsulto, Ecclesiam non vacantem concedit religiosæ domui, & postea, cum vacaverit, ad præsentationem ejusdem Laici Clericus ibi fuerit per dioecesanum Episcopum institutus: prior concessio secundam institutionem, quo minus habeatur rata, & firma, non potest aliquatenus impedire: cum illa concessio de jure nullius potest esse momenti, tum quia de re non vacante facta est, tum quia Laicus sine autoritate Episcopi nemini potest Ecclesias dare, licet religioso loco Jus Patronatus conferendi liberam habeat facultatem. Si verò Jus Patronatus, vacante Ecclesiâ, religioso loco contulerit, & aliquis sine præsentatione fratrum ejusdem loci fuerit in ipsa Ecclesia institutus, jus secundum rigorem juris est institutio irritanda.

Deinde in c. Unico cod. in 6. ibi: si Laicus Jus Patronatus Ecclesiæ sibi competens, eidem, vel alteri Ecclesiæ, seu loco religioso duxerit conferendum: hujusmodi collatio (quamvis absque assensu Episcopi facta fuerit) efficax est censenda; per præfatam tamen collationem juri Episcopi, qui eidem assensum non præbuit, nolumus in aliquo derogari. Ex his juribus sequitur 1. quod Laicus, habens Jus Patronatus jure proprio, sive privato, possit illud etiam sine Episcopi consensu, donare, etiam solitariè sumptum, Ecclesiæ, Monasterio, vel alteri loco Religioso; ratio sumitur ex cit. c. illud, ibi: licet religioso loco Jus Patronatus conferendi liberam habeat potestatem, & c. unico, ibi: quamvis absque assensu Episcopi (nimirum collatio Juris Patronatus) facta Ecclesiæ, efficax est censenda.

Sequitur 2. quod etiam possit Jus Patronatus sibi competens, absque assensu Episcopi, donare ipsi Ecclesiæ, cujus Patronatum habet; patet ex c. unico, ibi: si Laicus Jus Patronatus, sibi competens, eidem, vel alteri Ecclesiæ, seu loco religioso duxerit conferendum, &c. ut supr. & tali casu Ecclesiæ prius Patronata, re-

Zzz

dit ad

dit ad naturam suam, & liberatur à manu Laicorum, evaditque libera.

Sequitur 3. idem posse Patronum, etsi Clericus sit, si Jus Patronatus ei competat jure proprio; non autem, nomine Ecclesiæ; nam hujus res sine Superioris Autoritate, & aliis juris solemnitatibus in alienatione rerum Ecclesiasticarum requisitis, non potest alienare, ut constat *ex tit. 13. de rebus Ecclesiæ alienand. vel non.*

3168 Sequitur 4. Patronum Laicum Jus Patronatus non posse donare Laico non compatrono sine assensu Episcopi; nam facultas & gratia Patronis Ecclesiarum concessas per ordinem ad transferendum *directè* Jus Patronatus concessum, sine assensu Episcopi, porrigitur solum ad casum, quo donatarius est eadem, vel alia Ecclesia, aut locus pius, ut constat *ex c. unico in n. 3166. & quia etiam donatio est quædam alienatio, ut diximus tit. 13. alienatio autem rei Ecclesiasticæ (qualis est Jus Patronatus) exigit de jure assensum Superioris Ecclesiastici, etiam hic intervenire debet; quia exceptio contenta in præcæditatis juribus non cadit supra donationem factam Laico.*

3169 Dices: ergo saltem poterit illud donare alicui Clerico. *re. cum dist. illati: ergo saltem poterit donare alicui Clerico sic, ut illud habeat ratione Ecclesiæ C. ut habeat tanquam persona privata; & ratione sui N. illatum. Quando autem dicitur, quod Patronus Laicus, Jus Patronatus, sibi competens jure proprio, etiam inconsulto, & absque assensu Episcopi, possit donare eidem Ecclesiæ, vel Clerico ratione Ecclesiæ, dupliciter intelligi potest, 1. si Patronatum habeat in tali Ecclesia, per Ordinem ad Clericum illi providendum, quin talis Ecclesia sub se habeat alia beneficia patronata; vel, si habeat, ad illius Patronatum pertinentia; 2. si habeat sub se alia etiam ad ejus Patronatum pertinentia.*

Si hoc secundum 1. donatio erit translativa Juris Patronatus in Ecclesiam donatariam, quod donans habuit, adeoque sicut ille potuit, sic jam Ecclesia donataria, & consequenter ejus Rector ratione talis Ecclesiæ præsentare poterit ad beneficia talis Ecclesiæ, in ipsa existentia, si autem primum? donatio non erit translativa, sed solum remissiva Juris Pa-

tronatus in talem Ecclesiam, carentem aliis beneficiis ad ejus Patronatum pertinentibus. Ecclesia enim, quæ unica prius erat de ipsius Patronatu, per donationem *sibi* factam, hoc ipso liberatur à servitute, quam habuit ut à Patrono ex institutione Episcopi regeretur ab eo Clerico, quem ipse præsentavit.

Si dicas, jus illud transferri ratione talis Ecclesiæ in ejus Rectorem *re. negando dictum; nam, quando talis Ecclesiæ Rector usum hujus exercebit? an, dum est actu Rector ejus? sed sic præsentatio erit ad beneficium non vacans, quæ jure nulla est ex tit. 8. an, quando non est amplius Rector ejus? sed sic vel præsentaret nomine suo, & ut privatus, consequenter ex jure nunquam accepto; vel nomine illius Ecclesiæ? sed sic præsentaret nomine alieno, carentis tituli administrationis eorum, quæ sunt de Jure Ecclesiæ, consequenter rursus nulliter æquè, ac si præsentaret alius quicumque privatus; si vero dicas, esse penes Episcopum, jam erit Ecclesia collativa, non patronata.*

Dixi *non Compatrono c. Ex insinuat. 3171 ne 14. h. t. junctâ Gloss. V. Consultisset. Præter dict. not. 1. nos loqui de casu, quo quis donat Jus Patronatus, sibi competens jure proprio; nam si habet solum jure Ecclesiæ, in hac alienatione servandum esse, quod tit. 13. de rebus Ecclesiæ alienand. jure constitutum est. Not. 2. ex hoc, quod Episcopus det assensum Laico donanti Jus Patronatus alteri, nullum nasci præjudicium Episcopo, quoad jura, quæ habet in talem Ecclesiam. Not. 3. Si Laicus Patronatum, quem *solum* habuit jure proprio, donet Episcopo, qui jus institutionis in eadem habet, Ecclesiam fieri liberam, ut dictum est; si non *solum*? sed habuit Compatronum, Ecclesiam non fieri liberam; sed Episcopum fieri solum Compatronum; quia plus non accepit, quam alter habuerit.*

Not. 4. Quando unus Compatronorum juri suo renuntiat, Jus Patronatus in solidum manere penes alios; non esse tamen propriè donationem, quæ aliàs fiat novus Patronus; sed solum diminutionem numeri Compatronorum. Not. 5. inter *donare* Jus Patronatus in aliquam Ecclesiam, & inter *concedere* in titulum, ac incorporare alicui Ecclesiam, esse discrimen.

discrimen; illud enim potest facere Laicus loco pio; etiam sine assensu Episcopi; secus, istud; ex c. *Quod autem* 5. b. e. §. *de cetero*. ibi: de cetero tua prudentia respondet: quod, si Laici Clericis, vel Collegiis, de concessionibus vel donationibus instrumenta confecerint in hac verba vel similia: *concessi, vel dedi Ecclesiam, & presenti charta firmavi*: si consensus Episcopi non accesserit, nihil agi videtur: quia pro non dato habetur, quod ab illo datur, qui non potest de jure donare, id, quod etiam colligitur ex c. *Illud*. 8. eod. c. *Cura* 11. c. *Nullus* 17. eod.

3173 Altera est quaestio, an Jus Patronatus possit permutari? & permutationem rerum spiritualium inter se, non posse fieri sine Autoritate Praelati, seu Superioris Ecclesiastici, ex c. *quaestum* 5. de rerum permutat: Jus autem Patronatus numeratur inter res spirituales, ex dict. n. 3060. minus autem permutari potest directe cum re temporalis; sic enim foret permutatio simoniaca, & constat ex c. *quaestiones* 6. & *ult. eod.* secus est accessorie, qualiter diximus, accessorie vendi posse; eo tamen pacto, ut novus Patronus non possit pro libitu mutare Rectorem Ecclesiae patronatae in ea legitime institutum, ex c. *Querimoniam*. 9. eod. ibi: *absurdum videtur omnino*, ut singulas Patronorum secundum humanam conditionem mutationes, Ecclesiarum Ordinationes *mutentur*; & vicissitudines Ecclesiarum ab Advocatis, vel aliis, praesumantur; cujus ratio est, quia Clericus institutus in Ecclesia jus principale non habet a *presentando*; sed, *instituyente*; ab hoc enim habet jus in re; unde resolutio jure primi Patroni, eoque in aliud transmissio, non resolvitur Jus institutionis; cum non pendeat in conservari a Jure Patroni.

3174 Dicendum ulterius, Jus Patronatus concedi posse in feudum, vel emphyteusim, sed solum accessorie, qualiter nimirum etiam vendi potest. Nam in Vasallum, vel emphyteutam cum re concessa conceduntur consequenter fructus ejus; at Jus Patronatus, in quantum importat Jus praesentandi numeratur inter fructus rei, cui annectitur; sic Castropalaus *tom. 2. tr. 13. D. 2. p. 4. n. 13.* cum Azor *p. 2. l. 6. c. 20. q. 11.* ratio su-
Tom. III.

mitur c. *ex literis*. 7. h. e. ubi Jus Patronatus annexum Villa, alteri solum quoad Jus utile indulta, sine exceptione Juris Patronatus, non Dominae directae, (erat enim Abbatissa, quae illi villam concesserat in firmam, hoc est, quoad dominium solum utile) sed alteri adjudicatur, ut exponit Barbosa *ibid. n. 1.* vel locationem, ut alii. Et quoniam etiam Locatario universali sine exceptione conceditur usus rei locatae, si rei locatae annexum sit Jus Patronatus, accessorie etiam hoc ei concedetur, quoad usum; sic Castropalaus loc. cit. negante id P. Azor *cit. q. 11.* quod locatio non concedat Conductori dominium rei directum, vel utile; sed recte excipitur *usus*. Secus tamen dicendum est de re in pignus datae Creditori, licet ei annexum sit Jus Patronatus. Quamvis enim talis res oppignorari possit; cum talis contractus nullo Jure interdictus sit; Jus tamen Patronatus nec indirecte transit in pignoratitium; nullus enim usus pignoris ei conceditur, nisi solum necessarius securitati pignoris.

§. 4.

An venditio Juris Patronatus jure valeat?

NON loquimur de venditione Juris Patronatus indirectae & solum accessoria (hanc enim valere, ac licere constat a n. 3174.) Sed illicita, & directa, quando nimirum seorsim, ac solitarie sumptum, contra juris prohibitionem venderetur. Validam esse talem venditionem affirmat Suarez *l. 4. de Simon. c. 57. n. 13.* quia nullibi invenitur irrita ipso jure: nam licet in Concilio Trident. *Sess. 25. c. 9.* de reformat. dicatur, *ut nullus jus Patronatus transferre in aliquem contra canonicas sanctiones praesumat, alioquin ipso jure Patronatus privatus existat*; non inde inferitur translationem nullam esse, sed esse annullandam, sicuti diximus de alienatione bonorum, ab haeretico facta, ante declaratoriam sententiam, quae quidem alienatio valida est, esto rescindenda veniat.

Probabilius tamen affirmat Azor *p. 2. l. 6. c. 20. q. 8.* Garcia *p. 5. c. 9. n. 9.* & alii, probatur: quia Patronatus in neminem

Zzzz 2

trans-